

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: سمانه علی یاری، ۱۳۹۵

بررسی احکام فقهی حقوقی بانک شیر مادر

امروزه با توجه به اینکه در نظام سلامت تغذیه با شیر مادر از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، ضرورت دارد برای کودکانی که از این نعمت محروم هستند فکری اندیشیده شود. بسیاری از کشورهای جهان برای پر کردن این خلاء روی به تأسیس بانک شیر مادر آورده‌اند. در کشور ما ایران نیز احداث اینگونه بانک شیر در دست اقدام قرار گرفته است، اما با چالش‌هایی نیز روبرو شده است مانند مسائل فقهی و حقوقی (رضاع و محرمیت) در بین کودکان استفاده‌کننده از این شیر؛ بر همین اساس هدف از پژوهش حاضر، ضمن روشن‌سازی اهمیت و مزایای شیر مادر در مقایسه با شیرهای مصنوعی و جایگزین، پاسخ به این سوال بنیادین است که آیا بانک شیر مبتنی بر آموزه‌های فقه شیعه و نظام حقوقی ایران هست یا خیر؟ با این اوصاف آیا از نظر فقهی و حقوقی راه‌اندازی بانک شیر جایز شمرده شده است یا خیر؟ با توجه به مطالعات و بررسی‌های که پیرامون احکام فقهی و حقوقی بانک شیر مادر در این پژوهش صورت گرفت؛ قوانین موضوعه‌ی کشور جمهوری اسلامی ایران، از جمله قوانین مربوط به اسباب محرمیت که از فقه امامیه برگرفته شده است، فقهای شیعه به اتفاق آراء مکیده شدن مستقیم شیر از پستان را در ایجاد محرمیت رضاعی بین کودک شیرخوار و زن شیرده و خانواده‌ی او شرط می‌دانند، از شواهد و قراین چنین بر می‌آید که تأسیس بانک شیر مادر، به طور کامل و البته پس از تطبیق با شرع، مورد تأیید و حمایت دین مبین اسلام می‌باشد. بررسی و مطالعه احکام فقهی و حقوقی بانک شیر مادر در این پژوهش در نهایت به این نتیجه رسید که با توجه به قاعده لا ضرر و قاعده رضاع و قوانین حقوقی و فقهی آن، ایجاد بانک شیر مادر نه تنها موجب رضاع و محرمیت نمی‌گردد بلکه وجود اینگونه از بانک‌ها ضروری است و جایگاه ویژه‌ای دارد؛ اما باید در قوانین حقوقی و فقهی برای احداث و چگونگی جمع‌آوری شیر و ارائه آن به کودکان لحاظ‌های قانونی و شرعی را پیش‌بینی نمود.

کلیدواژه‌ها: بررسی احکام فقهی و حقوقی بانک شیر

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۳۰۸۳۷۹۴۲۰۱۳

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۱۱/۲۸

رشته‌ی تحصیلی: معارف اسلامی و حقوق

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محسن ولایتی

M.A. Thesis:

Exploring Human Milk Bank on Legal-Jurisdictional

Grounds

Due to the significance of feeding infants with breast milk in the health system, it is necessary to think of a solution for the infants deprived of their mothers milk. Many countries have solved this issue with establishing human milk banks. Though in Iran milk banks are being established, Islamic jurisprudential (foster and Mahram) and legal challenges are raised for the infants using these banks. Alongside clarifying the advantages and importance of using breast milk in comparison to infant formulas, the purpose of the current study is to find an answer to the fundamental question of whether milk banks are in accordance with Shia jurisprudence and Irans legal system or not. And whether constructing such banks are approved by jurisprudential and legal laws or not. In the light of the conducted studies on Islamic jurisprudential and legal laws of milk banks, the positive laws of Islamic Republic of Iran, such as laws of Mahrams which are extracted from Jafari jurisprudence, the majority of Shia jurists (Faqih) state direct milk suckling from the breast as the condition of becoming milk-suckling Mahrams between the infant and nursing mother and her family. It is gathered from the evidence that constructing milk banks in conformity with Sharia laws is approved and supported by Islam. The studies of Islamic jurisprudential and legal laws of milk banks showed that according to the principle of No Harm, No Harassment and principle of fostering, the establishment of milk banks does not result in fostering and Mahrams, and that the they are necessary, but legal and religious perspectives in the establishment of these banks and also milk collecting and dispensing should be considered.